

Tider, som havde sikret Kommunen Indtægt, Rigdom og Velstand, og havde bevaret den mod de ødelæggende Virkninger af Spekulationen. Der er maasse 30—40 Mennesker, som have tjent Penge ved at spekulere i Grunde i Eshjærg. Da Regeringen ikke sørgede for at indløbe den Hede paa 1 Kvadrantmil, hvorpaa Eshjærg nu ligger, for en Sum af 300,000 Kr. — nu er den Millioner værd — til den By, som det var dens Forsudsætning skulde og maatte rejse sig omkring Havnen, men jagde til Spekulanterne: Vær saa artige, gør jer nu lystige, saa toge de Folk, som havde Penge, fat, og de have tjent rigeligt og rundeligt, maasse Millioner. — jeg ved ikke hvor meget. Men bo de i Eshjærg? Ved det ærede Medlem det? Jeg antager, at Størstedelen bor her i Njebenhavn. Nej, Spekulationen gør, at Grundene Dag for Dag stige i Værdi, og naar de endelig komme paa en Haand, hvis Arbejde det er at bygge, men som i den fattige Kommune akkurat som i Forstæderne her ikke har Kapital, saa vide ærede Medlemmer jo, hvorledes Salget foregaar. Der sælges paa Papiret, Bygningen rejses paa Kredit, og naar den staar der, saa takseres den af Kreditforeningen. Den første Spekulant faar sine Penge ubetalt af Kreditforeningen. Den anden Prioritet kan maasse faas af private Midler mod en høj Rente, eller ogsaa maa Haandværkerne tage den anden Prioritet, eller saa de ikke deres Penge ind gennem den, saa saa de Lov til at sætte deres Penge ind paa 3die, 4de Prioritet. Saa en Dag kommer Krachet ligestom her i Forstæderne, og saa er det de arbejdende, som miste deres Indtægt, den Arbejdsfortjeneste, som tilkom dem. Men den hele af Spekulationen skabte Kapital forbliver paa enkelte Hænder til Stade for hele det arbejdende Samfund. Det er Gangen her i Njebenhavn og ligesaaovre i Eshjærg. Der er ikke skabt Spor af Rigdom undtagen paa enkelte Hænder; men jo mere Rigdom, der paa den Maade samles paa enkelte Hænder, des fattigere bliver Kommunen. Men lad os altsaa antage, at der er samlet Penge paa nogle Hænder derovre. Det ærede Medlem plejer jo ellers ikke at være saa tilbøjelig til at gaa ind paa en stigende Skatteskala — vil han da have, at de Folk alene skulle bære alle de Udgifter, der paahvile den opvoksende Kommune? Denne Kommune er kun et Par Aar gammel. Den blev stiftet uden at eje saa meget som en Tomme Jord, men derimod med 30,000 Kr. Gæld. Det begyndte den med. Det følgende Aar havde den 76,000 Kr. Gæld. Og nu er der en Række absolut nødvendige Foretagender, som skulle

udføres. Jeg skal ganske kort give en lille Oversigt over dem, det er efter det kommende Budget. Det er af hygiejniske Hensyn aldeles nødvendigt, at der anlægges en Kloaledning til 80,000 Kr. Udgift for Kommunen. Brolægning er aldeles nødvendig, den foreses af Sundhedsraad, af Væger, af alle — den er til 110,000 Kr. Der mangler en Kirkegaard derovre til 20,000 Kr., og der mangler et Vandværk. Det var nemlig ogsaa en af de smukke og gode Ting af hin konservative Regering, at den lod bygge lejlighedsvis, som man kunde, af de Folk, der tilfældigvis kom til; man lejrede sig rundt omkring Havnen, men uforudseende, som den Slags Folk er, var de ikke opmærksomme paa, at der ikke var Vand paa de Steder. Til den lille Hytte, der stables i Begyndelsen, kunde der være Vand i en Brønd, men nu mangler der fuldstændig Vand til hele Byen — den ligger paa de højeste Punkter — og et Vandværk kan ikke anlægges for mindre end 150,000 Kr. Og de Summer, jeg nævner, det er foruden dem, der yderligere skulle tilskydes dels af private, dels af Amtet. Desuden skal der oprettes en Forsørgelsesanstalt til 50,000 Kr., og endelig byggede man sidste Aar en Skole til 40,000 Kr., men allerede nu er Folkemængden tiltaget saa meget, at der næste Aar skal bygges 2 Stoler til til 40,000 Kr. Det er en lille Udgift paa en halv Million Kr., som forestaar denne Kommune, og det er aldeles nødvendige Udgifter. Hvor skulle de tage Pengene fra? Man siger, de skulle udskrive dem. Hvor skulle de udskrive dem fra — det er fattige Arbejdere, der have bygget hele Byen. Det ærede Medlem sagde, at Havnen er givet til Byen. Der var jo ingen By, Byen er opvokset efterhaanden udelukkende paa Grundlag af uformuendes Arbejde, og under Tryk af Spekulationen. Nej, det ærede Medlem maa undskylde en Ting, og det er, at hvor intet er, har Kejseren tabt sin Ket — det har endog saa selv det ærede Medlem. Men det er af største Betydning, ikke for det ærede Medlem, men for alle os, som se hen til Eshjærg Havn som et heldigt og nyttigt Led i de Foretagender, der træffes for at lette vor Forbindelse med Udlandet, det er af største Betydning, siger jeg, at der omkring Havnen vokser en Kommune op, der er stærk nok og dygtig nok til at fremme Handelslivet og Handelsrøret der. Men det kan ikke forlanges af en By, der staar med saadanne Næringsjorger. Først efterhaanden som den udvikler sig kraftig og rig, først da vil efterhaanden Havnen blive, hvad den bør være for vort Jordbrug. Men jeg vil dog sige